

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾**

z dnia 2006 r.

**w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać
pływakowe mierniki objętości mleka oraz szczegółowego zakresu badań i sprawdzeń
wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych²⁾**

Na podstawie art. 9a ustawy z dnia 11 maja 2001 r. - Prawo o miarach (Dz. U. z 2004 r. Nr 243, poz. 2441 z późn.zm³⁾) zarządza się, co następuje:

**Rozdział 1
Przepisy ogólne**

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania w zakresie konstrukcji, wykonania, materiałów, charakterystyk metrologicznych oraz miejsc umieszczania cech legalizacji i zabezpieczających na pływakowych miernikach objętości mleka, zwanych dalej „miernikami”;
- 2) szczegółowy zakres badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej mierników;
- 3) sposoby i metody przeprowadzania badań i sprawdzeń, o których mowa w pkt 2.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o objętości mleka odmierzanej za pomocą miernika, należy przez to rozumieć objętość odczytaną na podzielni względem górnej płaszczyzny poziomej pałąka.

§ 3.1. Górna granica zakresu pomiarowego miernika powinna wynosić 20 dm³.
2. Temperatura odniesienia dla miernika wynosi 20°C.

**Rozdział 2
Wymagania w zakresie konstrukcji, wykonania, materiałów, charakterystyk
metrologicznych oraz miejsc umieszczania cech legalizacji i zabezpieczających
na miernikach**

§ 4. Elementy konstrukcyjne miernika określa załącznik do rozporządzenia.

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust.2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 października 2005 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 220, poz. 1888);

²⁾ Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu, pod numerem....., zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), które wdraża dyrektywę 98/34/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998 r. z późn.zm.);

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 163, poz. 1362 i Nr 180, poz. 1494).

§ 5. Mierniki powinny być wykonane z metalu odpornego na korozję dopuszczonego, na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością (Dz. U. Nr 128, poz. 1408, z 2003 r. Nr171, poz. 1662, z 2004 r. Nr 173, poz. 1808 oraz z 2005 r. Nr 178, poz. 1480) do kontaktu z artykułami żywnościowymi.

§ 6. Średnica zbiornika miernika określona w milimetrach powinna być nie większa niż iloczyn $62 \times \sqrt{V}$, gdzie V oznacza objętość odpowiadającą górnej granicy zakresu pomiarowego miernika wyrażoną w decymetrach sześciennych.

§ 7.1. Wartość działki elementarnej na podzielnicy, z zastrzeżeniem ust. 2, powinna wynosić w całym zakresie pomiarowym $0,2 \text{ dm}^3$.

2. Wartość pierwszej działki na podzielnicy powinna odpowiadać minimalnej dawce odmierzanego mleka wynoszącej 5 dm^3 – dla miernika o górnej granicy zakresu pomiarowego, o której mowa w § 3 ust. 1.

§ 8.1. Odstępy pomiędzy kreskami podziałki znajdującej się na podzielnicy powinny być równe.

2. Kreski podziałki powinny być wgłębione i leżeć w płaszczyznach prostopadłych do osi podzielnicy.

3. Szerokości kresek podziałki powinny być jednakowe i nie powinny być większe od 0,8 mm.

4. Długości kresek podziałki oznaczonych cyframi powinny być jednakowe i nie dłuższe niż 15 mm.

5. Długości kresek podziałki nieoznaczonych cyframi powinny być równe $2/3$ długości kresek oznaczonych cyframi.

6. Cyframi powinny być oznaczone:

1) zerowa kreska podziałki;

2) kreska wyznaczająca objętość odpowiadającą minimalnej dawce odmierzanego mleka;

3) kreski wyznaczające objętości będące całkowitymi wielokrotnościami 1 dm^3 .

7. Na podzielnicy, z prawej strony cyfry zero, należy podać jednostkę miary objętości o oznaczeniu " dm^3 ", "l" lub „L” (litr).

§ 9.1. Powierzchnie czołowe pływaka powinny być wypukłe.

2. W przypadku gdy miernik jest opróżniony z cieczy, a pływak miernika oparty jest na dnie zbiornika, kreska oznaczona cyfrą "zero" powinna znajdować się w płaszczyźnie wyznaczonej przez górną poziomą część pałaka.

3. Wyporność pływaka z podzielnicy powinna zapewniać stałą równowagę pływaka spoczywającego na powierzchni cieczy.

4. Luz między pływakiem a ścianką zbiornika nie powinien przekraczać 20 mm.

5. Podzielnica powinna przesuwać się swobodnie w prowadnicy pałaka.

§ 10.1. Błędy graniczne dopuszczalne miernika przy zatwierdzeniu typu i legalizacji pierwotnej wynoszą $\pm 0,5\%$ wartości górnej granicy zakresu pomiarowego miernika.

2. Błędy graniczne dopuszczalne przy legalizacji ponownej wynoszą $\pm 1 \%$ wartości górnej granicy zakresu pomiarowego miernika.

§ 11.1. Na górnej płaszczyźnie pałaka albo na tabliczce znamionowej przytwierdzonej w sposób trwały do pałaka, powinny być umieszczone co najmniej następujące oznaczenia:

- 1) napis "Tylko do mleka";
 - 2) górna granica zakresu pomiarowego w decymetrach sześciennych lub w litrach;
 - 3) nazwa lub znak producenta;
 - 4) numer fabryczny;
 - 5) rok produkcji;
 - 6) znak zatwierdzenia typu, jeżeli został nadany.
2. Oznaczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1- 5, powinny być również zamieszczone na podzielnii nad podziałką.

§ 12. 1. Cechę legalizacji na mierniku umieszcza się na:

- 1) kropli cynowej umieszczonej na pałaku obok oznaczenia objętości albo
- 2) tabliczce znamionowej przytwierdzonej w sposób trwały do pałaka.

2. Cechę zabezpieczającą na mierniku umieszcza się na:

- 1) połączeniu:
 - a) podzielnii z pływakiem oraz
 - b) pałaka ze zbiornikiem- z wyłączeniem połączeń spawanych;
- 2) podzielnii, obok kreski oznaczonej cyfrą „zero”.

Rozdział 3

Szczegółowy zakres badań i sprawdzeń oraz sposoby i metody przeprowadzania badań i sprawdzeń mierników podczas prawnej kontroli metrologicznej mierników

§ 13.1. Sprawdzenie miernika przy zatwierdzeniu typu, legalizacji pierwotnej albo legalizacji ponownej obejmuje:

- 1) oględziny zewnętrzne w zakresie stwierdzenia czystości, stanu powłoki zabezpieczającej przed korozją, regularności kształtów oraz wyposażenia miernika w elementy konstrukcyjne, o których mowa w załączniku do rozporządzenia;
- 2) sprawdzenie:
 - a) spełnienia wymagań dotyczących materiału, z którego wykonano miernik,
 - b) wymiarów zbiornika miernika,
 - c) wartości działek elementarnych,
 - d) prawidłowości wykonania podzielnii,
 - e) prawidłowości wykonania pływaka i jego działania,
 - f) wartości dawki minimalnej,
 - g) prawidłowości umieszczenia oznaczeń, o których mowa w § 11,
 - h) szczelności pływaka,
 - i) szczelności zbiornika miernika,
 - j) górnej granicy zakresu pomiarowego miernika.

2. Podczas badań przy legalizacji ponownej miernika nie wykonuje się sprawdzeń, o których mowa w ust. 2 lit. a-d i f.

§ 14. Badanie i sprawdzenie miernika przeprowadza się w szczególności, za pomocą następujących przyrządów pomiarowych i urządzeń pomocniczych:

- 1) kolby metalowej II rzędu bez zaworu o pojemności nominalnej 5 dm³ lub 10 dm³;

- 2) cylindrów pomiarowych klasy A o pojemnościach nominalnych 250 ml, 500 ml i 1000 ml;
- 3) termometru z działką elementarną o wartości nie większej niż 1 °C;
- 4) pipet laboratoryjnych jednomiarowych klasy A o pojemnościach nominalnych 50 ml, 100 ml i 200 ml;
- 5) suwmiarki dwustronnej z głębokościomierzem z działką elementarną o wartości nie większej niż 0,1 mm;
- 6) przymiaru sztywnego lub stalowego zwijanego z działką elementarną o wartości nie większej niż 1 mm;
- 7) zbiornika metalowego o pojemności nominalnej 10 dm³ i średnicy co najmniej 350 mm;
- 8) urządzenia do podgrzewania wody w zbiorniku, o którym mowa w pkt 7.

§ 15.1. Miernik należy sprawdzać w pomieszczeniu, w którym temperatura otoczenia wynosi (20 ± 5) °C, przy czym nie powinna ona zmieniać się w ciągu jednej godziny o więcej niż 1,5 °C.

2. Do sprawdzania miernika należy stosować wodę, której temperatura może się różnić się od temperatury otoczenia nie więcej niż o 3 °C.

§ 16. 1. Średnicę i wysokość zbiornika miernika należy zmierzyć za pomocą przymiaru, o którym mowa w § 14 pkt 6.

2. Długość działek elementarnych, szerokość kresek podziałki oraz długość kresek podziałek należy zmierzyć za pomocą suwmiarki, o której mowa w § 14 pkt 5.

§ 17. Podczas sprawdzania pływaka należy:

- 1) wlać 7 dm³ wody do zbiornika metalowego, o którym mowa w § 14 pkt 7, i podgrzać ją do temperatury (40 ± 50) °C;
- 2) umieścić pływak w zbiorniku metalowym podzielną do góry i sprawdzić, czy przy swobodnie pływającym pływaku, podzielnia znajduje się w pozycji pionowej oraz czy powierzchnia wody przecina pływak w jego części cylindrycznej;
- 3) całkowicie zanurzyć pływak w gorącej wodzie i obserwować, czy nie wydobywają się z niego pęcherzyki powietrza, świadczące o nieszczelności pływaka.

§ 18.1. Podczas sprawdzenia górnej granicy zakresu pomiarowego miernika należy:

- 1) ustawić miernik na poziomej podstawie;
- 2) sprawdzić, czy kreska oznaczona cyfrą „zero” na podzielnicy leży w płaszczyźnie wyznaczonej przez górną powierzchnię pałąka;
- 3) kolbę metalową II rzędu bez zaworu napełnić wodą do kreski oznaczającej jej pojemność nominalną tak, aby menisk w najniższym punkcie był styczny do płaszczyzny wyznaczającej główne górne ograniczenie pojemności nominalnej kolby;
- 4) napełnić wodą cylinder pomiarowy, o pojemności nominalnej odpowiadającej dwukrotnej lub ponad dwukrotnej wartości granicznego błędu dopuszczalnego sprawdzanego miernika, do kreski ograniczającej tę pojemność;
- 5) przelać wodę z kolby, o której mowa w pkt 3, do sprawdzanego miernika; zakończenie przelewania wody z kolby powinno nastąpić po 30 s od momentu przzerwania ciągłej strugi wody;
- 6) sprawdzić, czy wskazanie na podzielnicy miernika jest równe objętości wody przelanej z kolby metalowej II rzędu.

2. Jeżeli wskazanie uzyskane w wyniku czynności, o których mowa w ust.1, jest:

- 1) mniejsze niż objętość wody przelanej z kolby metalowej II rzędu do miernika, to należy do miernika dolać wody z cylindra pomiarowego aż do uzyskania właściwego wskazania,
- 2) większe, to należy za pomocą pipety pobrać wodę z miernika aż do uzyskania właściwego wskazania oraz przelać ją do cylindra pomiarowego.

3. Jeżeli do uzyskania właściwego wskazania miernika zabraknie wody w cylindrze pomiarowym lub jej objętość przekroczy dwukrotną wartość granicznego błędu dopuszczalnego sprawdzanego miernika, to należy odstąpić od dalszego sprawdzenia uznając, że miernik nie spełnia wymagań zawartych w rozporządzeniu.

4. Jeżeli po wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 2, okaże się, że objętość wody w cylindrze pomiarowym wynosi więcej niż 0 cm^3 i mniej niż dwukrotna wartość błędu granicznego dopuszczalnego miernika, to nie zmieniając objętości wody w cylindrze pomiarowym, należy sprawdzić pozostałe wskazania miernika wykonując czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 3, 5 i 6.

§ 19. 1. Sprawdzenie szczelności zbiornika miernika wykonuje się podczas sprawdzania górnej granicy zakresu pomiarowego miernika.

2. Sprawdzenie, o którym mowa w ust.1, obejmuje stwierdzenie, na podstawie obserwacji, czy na zewnętrznej powierzchni zbiornika nie pojawiły się krople wody.

Rozdział 4 **Przepisy końcowe**

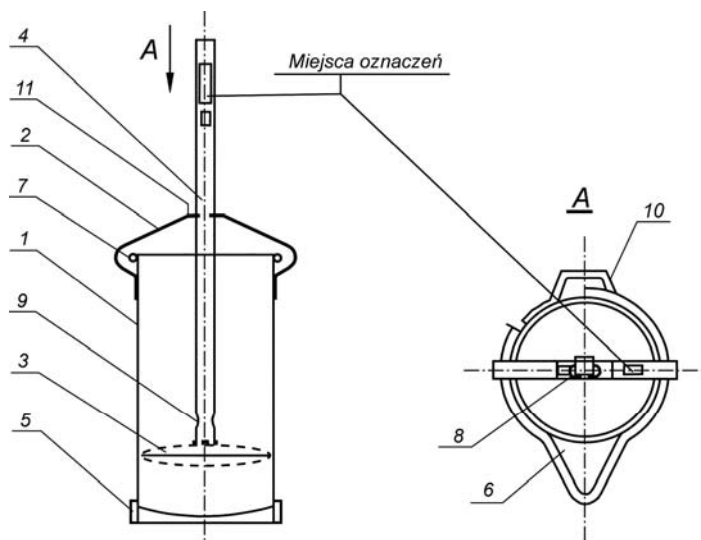
§ 20. Traci moc rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 czerwca 2003 r. w sprawie wymagań metrologicznych, którym powinny odpowiadać pływakowe mierniki objętości mleka (Dz. U. Nr 138, poz. 1314).

§ 21. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Gospodarki
z dnia.....(poz.)

ELEMENTY KONSTRUKCYJNE MIERNIKA

1 - zbiornik, 2 - pałak, 3 - korpus pływaka, 4 - podzielnia, 5 - obręcz dolna, 6 - zlewnik, 7 -
wzmocnienie górnego obrzeża, 8 - wykrój w pałaku, 9 - wykroje w podzielni, 10 - uchwyt, 11 -
górną płaszczyzna pozioma pałaka.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać pływakowe mierniki objętości mleka oraz szczegółowego zakresu badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych, stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 9a ustawy z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach (Dz. U. z 2004 r. Nr 243, poz. 2441 z późn. zm.). Upoważnienie to zostało dodane ustawą z dnia 27 maja 2004 r. o zmianie ustawy – Prawo o miarach (Dz. U. Nr 141, poz.1493).

Projekt rozporządzenia określa:

- 1) wymagania w zakresie konstrukcji, wykonania, materiałów, charakterystyk metrologicznych oraz miejsc umieszczania cech legalizacji i zabezpieczających na pływakowych miernikach objętości mleka, zwanych dalej „miernikami”;
- 2) szczegółowy zakres badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej mierników;
- 3) sposoby i metody przeprowadzania badań i sprawdzeń, o których mowa w pkt 2.

Konieczność wydania nowego rozporządzenia wynika przede wszystkim z zakresu upoważnienia ustawowego zawartego w art. 9a ustawy z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach. Wejście w życie rozporządzenia ma na celu uwzględnienie zakresu zmian wprowadzonych w/w ustawą z dnia 27 maja 2004 r. o zmianie ustawy – Prawo o miarach, w szczególności dotyczących wymagań, którym powinny odpowiadać przyrządy pomiarowe podlegające prawnej kontroli metrologicznej. Dotychczasowe upoważnienie ustawowe zawarte w art. 9 ustawy – Prawo o miarach, w brzmieniu przed jej nowelizacją, uniemożliwiało kompleksowe uregulowanie spraw związanych z przedmiotowymi przyrządami pomiarowymi w jednym akcie wykonawczym i spowodowało konieczność zamieszczenia różnych postanowień dotyczących przyrządów w odrębnych aktach wykonawczych. Oznacza to, że wymagania dla pływakowych mierników określone były w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 czerwca 2003 r. w sprawie wymagań metrologicznych, którym powinny odpowiadać pływakowe mierniki objętości mleka (Dz. U. Nr 138, poz. 1314), natomiast szczegółowy zakres badań wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów określało rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych (Dz. U. Nr 77, poz. 730). Wejście w życie nowego rozporządzenia sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać pływakowe mierniki objętości mleka będzie zawierało jednolite i kompleksowe w tym zakresie uregulowania.

Obecnie kwestie, o których mowa w pkt 1, dotyczące wymagań, którym powinny odpowiadać pływakowe mierniki objętości mleka określone są w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 czerwca 2003 r. w sprawie wymagań metrologicznych, którym powinny odpowiadać pływakowe mierniki objętości mleka (Dz. U. Nr 138, poz. 1314). Projekt w tym zakresie wprowadza faktycznie tylko jedną zmianę. W projekcie zrezygnowano z określenia wymagań w stosunku do pływakowych mierników sprzężonych. Propozycja ta wynika przede wszystkim z faktu, iż od kilkunastu lat mierniki te nie są produkowane. Nie są też ich produkcją zainteresowani sami producenci. Ponadto od kilkudziesięciu lat mierniki sprzężone nie są zgłaszane do prawnej kontroli metrologicznej. Kwestia ta była przedmiotem konsultacji z producentami pływakowych mierników, w szczególności z dwoma czołowymi podmiotami w zakresie produkcji tych przyrządów, tj.:

- 1) Spółdzielnią Pracy ARGO z siedzibą w Białymstoku oraz
- 2) Firmą Produkcyjno-Handlowo-Usługową „Limes” z siedzibą w Kielcach.

W projekcie określono również szczegółowy zakres badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej mierników oraz sposoby i metody przeprowadzania badań i sprawdzeń, co jest nowym elementem w stosunku do w/w rozporządzenia MGiPS z dnia 30 czerwca 2003 r.

Zgodnie z art. 5 w/w ustawy z dnia 27 maja 2004 r. wydane na podstawie zmienianej ustawy akty wykonawcze, w tym rozporządzenie dotyczące pływakowych mierników objętości mleka, zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych, nie dłużej jednak niż przez okres 30 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o zmianie ustawy - Prawo o miarach.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 z późn. zm.) w/w projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy *w sprawie wymagań, którym powinny pływakowe mierniki objętości mleka oraz szczegółowego zakresu badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych* podlega notyfikacji.

Projektowane rozporządzenie reguluje sprawy, które nie są objęte prawem Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje rozporządzenie.

Rozporządzenie oddziałuje na:

- 1) podmioty zajmujące się produkcją pływakowych mierników objętości mleka;
- 2) podmioty zajmujące się prawną kontrolą metrologiczną pływakowych mierników objętości mleka oraz
- 3) podmioty użytkujące te przyrządy pomiarowe.

Ponadto rozporządzenie oddziałuje na organy administracji miar w zakresie wykonywania prawnej kontroli w/w przyrządów pomiarowych.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt rozporządzenia był przedmiotem konsultacji społecznych z producentami pływakowych mierników objętości mleka oraz z instytucjami reprezentującymi pracodawców, samorządem gospodarczym, oraz innymi zainteresowanymi podmiotami, a w szczególności:

- 1) Firmą Produkcyjno-Usługową LIMES ul. Hanke Bosaka 11, 25-217 Kielce;
- 2) Spółdzielnią Pracy „Argo” ul. Hetmańska 38, 15-727 Białystok;
- 3) Polskim Centrum Akredytacji;
- 4) Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych;
- 5) Krajową Izbą Gospodarczą;
- 6) Centralnym Instytutem Ochrony Pracy oraz
- 7) Business Centre Club.

W/w podmioty nie zgłosiły uwag do przedmiotowego projektu.

3. Wpływ rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie rozporządzenia nie powinno mieć wpływu na dochody i wydatki sektora finansów publicznych, w szczególności na dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ rozporządzenia na rynek pracy.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków związanych z rynkiem pracy.

5. Wpływ rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

5. Wpływ rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny.

Nie przewiduje się wpływu projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie.